

Uffe Ellemann Jensen,
fyrirverandi uttanríkisráðharri:

Danmark eigur at fáa fyrirminur í komandi olju- vinnu í Føroyum

-Tá hugsað verður um framtíðina vil eg bart út siga, at tað verður trupult fyri okkum at skilja, um danir ikki kunnu fáa fyrirminur í eini komandi føroyskari oljuvinnu. Tit kunnu ikki bara koma til okkara tá rokningarnar skulu gjaldast.

M.a. hetta sigur fyrirverandi danski uttanríkisráðharrin og nú andstøðuleiðarin á fólkatingi, Uffe Ellemann-Jensen við Tíðindablaðið Sosialin.

Hann heldur annars ikki, at Danmark hevur ráð til at lata Føroyar fara á heysin men visir á, at danir verða noyddir til at seta føroyingum krøv, um teir skulu læna fleiri pengar.

-Vit mugu hava trygd fyri, at tít veruliga broyta politikkinn, so vit ikki enda í somu ódnru ringrás einaferð afturat sigur Uffe Ellemann-Jensen.

Fyrirverandi danski uttanríkisráðharrin, Uffe Ellemann-Jensen, er kendur fyri sín stóra áhuga fyri Føroyum og føroyskum viðurskiptum. Í sambandi við tær stórbroytingar, sum í hesum døgum eru føroyska samfelagnum fyri, hevur Tíðindablaðið Sosialurin skifti orð við hann.

Seinast vit tosaðu við Ellemann-Jensen, var í mars í ár. Tá segði hann, at Danmark ikki hevði ráð at lata Føroyar fara á heysin. Øllum kunnugt er nógv vatn runnið í sjógvin síðani tá, og stóðan er nógv versnað. Nú verður tosað um milliarda upphæddir, sum skulu pumpast inn í føroyska samfelagið.

Eingin partur skal «kollapsa»

Hvat heldur Uffe Ellemann-Jensen, sum andstøðuleiðari á fólkatingi og fyrirverandi uttanríkisráðharri okkara, kann bjarga Føroyum undan húsagangi?

- Hesin spurningur er trupul at svara, tá eg ikki havi atgongd til somu upplýsingar, sum stjórnin hevur, sigur Uffe. - Men eg standi fast við tað, eg fyrr havi sagt um, at Danmark ikki kann lata ein part av Ríkisfelagsskapinum «kollapsa». Tað vildi kostað

Danmark dyrt í altjóða tign og kreditviðri. Hetta merkir í praksis, at Danmark má bera byrðuna í sambandi við búskaparligu saneringina. Stóðan er bara soleiðis, og Danmark hevur jú ongan annan at senda rokningina til, heldur Uffe Ellemann-Jensen.

Á heysin av oyðsli

Nú verður sagt, at tað hjálpir einki einans við «ábótum» í føroyska samfelagnum. Neyðugt er við milliardainnsprótingum her og nú. Onkur sigur, at vit okkum tørva eina «Marshall-hjálpi». Onnur tosa um at lýsa Føroyar sum «katastrofuoki» og uppáftur onnur, at oyggjarnar eiga at verða settar í undantaksstøðu. Hvat heldur Ellemann-Jensen um tað?

- Tá verður sjálvandi settur spurningurin um, hvussu forðað verður fyri, at tit ikki bara koyra víðari á sama hátt, soleiðis at útreiðslurnar ikki fara at vaksa enn meira. Henda spurningin vilja danskir skattgjaldarar sjálvandi seta. Hetta má loysast við samskipti millum donsku stjórnina og landsstýrið, heldur Uffe Ellemann-Jensen. - Nú nevndi tú orðið «Marshallhjálpi». Tá eiga vit at hava í huga, at hon í sínari tíð var nýtt sum

«hjálpi til sjálvhjálpi», og at pengarnir als ikki vór givni til nýtslu uttan treytr. - Eisini haldi eg, at orðið er misvísandi, tí «Marshall-hjálpin» var latin Evropa, sum var niðrundirkomid av kriggi. Føroyar eru útarmaðar av oyðsli.

Vit mugu seta tykkum krøv

Víðari sigur Uffe Ellemann-Jensen, at danir gjørgnum árinu hava latið skiftandi landsstýri sjálfstjórtað búskapinum - í anda heimastýrisins, sum hann tekur til. - Men eg má siga tað bart út, leggur hann afturat: - Vit fáa ikki Fólkatingið at góðtaka, at vit partvís skulu gjalda stórar rokningar fyri fortíðarinnar syndir - sum vit frá danskari síðu í ferð eftir ferð ávaraðu ímóti - og partvís opna møguleika fyri, at stóðan kann endurtaka seg um nøkur ár. Tí verða krøv sett um innlit í, hvørjar avtalur Føroyar gera í samfelagsskapinum, sum Danmark seinni kanska kann koma at hanga uppá.

Tíðarandin fyri sjálvvræði

Annars heldur Uffe ikki, at Føroyar aftur fara at gerast eitt danskt amt. - Tað vildi jú verði í stríð við evropska tíðarandan, sum gevur

Uffe Ellemann-Jensen formaður í Vinstraflakkinum: -Eg taki undir við politikkinum hjá stjórnini mógvægis Føroyum

einstøkum fólkabólkum størri og størri sjálvvræði. Í hesum sambandi er sjálvvræðið innan Ríkisfelagsskapin ein fyrmynd hjá øðrum. Tí er tað, at tørvur er á einari endurnýggjan av teirri føroysku politisku skipanini, sum gevur møguleika fyri ábyrgdarfullum og samanhangandi politikki.

Skipanin uttan «lokapolitikk»

Hvat er tað fyri ein politisk skipan, tú hugsar um?

- Eg meini, at vit skulu burtur frá eini politiskari skipan, har lokal áhugamála hava so stóra ávirkan, og har samfelagsskaparlig fyrilit alt ov ofta verða sett til viks. - Serliga fløgur í tunlar, vegir, havnir o. s. fr. standa í dag sum ein ræðandi minnisvarði yvir eina politiska skipan, sum alt ov ofta ikki sá upp um nærmasta fjallatind. Tað eru føroyingar sjálvir, ið mugu finna loysnina. Men hetta skal bert verða ein loysn, sum kann sannføra okkum onnur um, at tit vilja venda gongdina.

Tykkara kreppa - okkara ávaring

Nú hava vit hoyrt nógvær søgur um, hvussu illa føroyingar eru umtøktir millum vanliga danan. Hvat

heldur tú, at vanligi danin heldur um Føroyar og føroyingar í hesum døgum?

- Fyrst og fremst er vanligi danin helst argur um, at eitt samfelag í so stóran munn «einki leggur í» fliggjarliga veruleikan, og so bara sendir rokningina víðari til onnur. Samstundis skilja danir, at náttúran hevur verið føroyingum kør. Tey, ið hugsa meira, siggja í «tí føroyska dømnum» eina ávaring til danir um, hvussu illa tað kann ganga, um eitt samfelag lænir ov nógv pening, og so brádliga ikki er ført fyri at gjalda og ikki kann røkja sínar skyldur.

Tit mugu sannføra okkum um loysnina

Uffe Ellemann-Jensen heldur ikki at forstálsli og viljin er serliga stóru hjá dønnum framhaldandi at gjalda fyri føroyingar. Tí heldur hann tað vera av sera stórum týðningi at gera eitthvørt, sum kann sannføra danir um, at vit vilja venda gongdina.

Neyðugt at kenna viðurskiptini

Men hvat heldur Uffe um vitjanina hjá politisku-búskaparligu nevndini í Føroyum?

- Eg haldi, at vitjanin av einari danskari fólk-

tingsnevnd er av stórum týðningi. Tað eru jú hesir politikarar, sum skulu sannføra teirra veljarar um, at teir skulu «punga út» til føroyingar. Tí snýr tað seg um at sannføra politikarar um, at føroyingar hava skilt støðuna, og tey krøv høv setur - at tit ikki bara koma við umberingum um, at tað gekk galið.

Vit spurdu eisini um Uffe Ellemann-Jensen tekur undir við politikkinum, sum danska stjórnin førir mótvægis Føroyum, ella um hann hevði gjørt tað øðrvísi?

- Við teirri vitan eg havi í dag, so haldi eg ikki, at eg hevði gjørt øðrvísi. Tí taki eg undir við politikki stjórnarinnar.

Annars heldur hann, at tað er av stórum týðningi, at danskir ráðharrar, sum hava við Føroyar at gera, javnan eru á vitjan. - Sjálvur havi eg stóran áhuga fyri Føroyum og vitjaði eg tí á hvørjum ári, sigur hann. - Vit kunnu jú heldur ikki skilja føroysk viðurskipti, um vit ikki hava verið har - og helst í rættuliga ringum veðri, leggur hann afturat.

